

Клас: 8.

Дата: 23 квітня 2020 року.

Урок № 59.

Тема: Парадокс: дракон Грицько – поет і християнин. Алегоричність образів дракона Грицька, Пустельника та князя.

В зошиті написати дату, яка написана вище. Переписати тему повністю (вона написана вище після слова «тема»).

Актуалізація опорних знань.

Літературний диктант.

Виконати поставлене завдання ви зможете, перейшовши за посиланням: натискай Ctrl і [Літературний диктант "Місце для дракона"](#).

Слово вчителя.

Вам часто доводилося читати художні твори та дивитися фільми про драконів. Якими найчастіше вони бувають? Звичайно, дракон асоціюється в нас із жорстокістю, кровожерливістю. А чи бав таким дракон Грицько? Хто допоміг йому стати таким? А хто згубив його і, головне, заради чого? Про все це ми і поговоримо сьогодні на уроці.

Мотивація навчальної діяльності.

Сьогодні на уроці ми продовжуємо вивчати повість – казку «Місце для дракона». Це урок аналізу літературних образів. Важливий урок! Адже характеристика образів, з'ясування їх суперечностей – основне в аналізі літературного твору.

Розкриваючи образи, ми знайомимося з моделями минулого, сучасного, вчимося жити, не повторюючи своїх та чийось помилок, виражати певне ставлення до героїв. Вчимося бачити не тільки зовнішню, а й внутрішню красу людини.

Робота над повістю-казкою Ю. Винничука «Місце для дракона».

Словникова робота.

Перш ніж ми розпочнемо роботу над твором Ю. Винничука, ми звернемося до словника.

Парадокс (грец. - несподіваний, дивний) - висловлювання, що суперечить звичним уявленням людей або усталеним системам знання, які ґрунтуються на певних принципах і відповідно до зумовленої історичним розвитком науки парадигми.

У логічному сенсі **парадокс** – це суперечність, але не кожна суперечність є парадоксом.

У тлумачному словнику подається таке визначення: «Християнин – це особа, яка вірить в Ісуса Христа, або в релігію, оснований на вченні Ісуса».

Пошукова робота (усно дати відповіді на питання):

- ❖ Знайдіть у тексті опис дракона. Яке ставлення автора до нього?
- ❖ Як пояснив дракон свою згоду вийти на бій? Знайдіть відповідний уривок в тексті.

Робота в групах.

Прочитайте вірші, автором яких є дракон Грицько. Проаналізуйте, який настрій поезій, як вони характеризують самого автора?

Картка 1

Розквітають дивні квіти,
розкривають елюстини,
а метелики стікають
по вустах, як сік ожини.
Сни дзвіночків голубіють,
зазирають у кишені,
а ти сиплеш їм дукати
у роззявлені їх жмені.

Картка 2

Ти сни колись бачив рожеві і білі –
у течії їхній гойдалося тіло.

І ковтаєш сон глибокий,
подарований навечно,
І вмираєш разом з ними,
не питаючись, навіщо.
День минув, і склали крила
всі метелики на зиму.
Заховайся й ти в шкарлупку
і ридай собі за ними.

Де зникло усе? Поринаєш в пергамент,
виловлюєш тихі слова на свій лемент

і світ викладаєш отими словами,
в якому ніколи не мав навіть мами.
А світ цей жорстокий такий і шалений –
суть черви вочревію і гризьщоденна.
Мовчи і надійся, що смерть коли-небудь,
твій слід загубивши, пройде попри тебе.
Даремні надії - умийся сльозою! –
меча вже занесено над головою.

Набридло усім тої днини чекати,
коли ти посічений будеш конати.
Ніхто над тобою тоді не заплаче...
Умреш, проклинаючи долю собачу.
Коли дим густий моїх слів спопелілих,
ілюзій розтрачених, марень зотлілих
у душу сумну почина проникати,
чи можу я квітами, доле, співати?

Бесіда за змістом твору (усно дати відповіді на питання):

- ❖ Заради кого Грицько вирішив вийти на бій?
  - ❖ Про що попросив Пустельник дракона перед смертю?
  - ❖ Про що попросив князь дракона перед боєм?
  - ❖ Чому саме Лавріна князь бачив чоловіком Настасії?
  - ❖ Зачитайте останній вірш дракона, написаний перед боєм. Про кого йдеться у вірші?
Коли осінній лист лаштується в дорогу
І гуси його кличуть за собою,
Коли туман вінчається з імлою
І поруч для розмов нема нікого,
Находить смуток у плащі рудому
І переслідує уперто й люто,
Влива у спогади гірку отруту
  - ❖ Опишіть перебіг бою.
  - ❖ Чому Лаврін не вдарив дракона?
- І не дає розрадити нікому.
Але тепер ваш образ, Панносвітла,
Як промінь, що крізь ночі проникає,
Мені в очах притьмарених завітнув.
І про щасливу днину пригадає,
Коли були ми тільки вдвох на світі.
Тепер я сам. Молюся і згасаю.

Гра «Склади образ...».

Нижче у вас розміщено назви негативних і позитивних якостей особистості. Ваше завдання: виписати до зошита лише ті, які стосуються дракона Грицька.

В зошиті посередині рядка пишете назву твору, автора та ім'я головного героя твору.
(Наприклад,

Ю. Винничук
«Місце для дракона»
Дракон Грицько

Нижче спочатку рядка ви перераховуйте риси, притаманні цьому героєві). Ви випикуєте тільки риси характеру, їх визначення переписувати НЕ ТРЕБА!

Ідеал (лат. idealis від грец. ἰδέα — образ, ідея, пор. також ейдос) — вища цінність; якнайкращий, завершений стан того або іншого явища; зразок особистих якостей, здібностей; вища норма етичної особи; вищий ступінь етичного уявлення про благо і належність; досконалість у відносинах між людьми; найбільш довершений устрій суспільства, вища абсолютна істина, довершений взірець Бог.

- ❖ ідеал добра
- ❖ ідеал жіночої краси
- ❖ ідеал чоловічої краси
- ❖ ідеал держави
- ❖ ідеал громадянина і ін.

Негативні риси характеру:

Злість. Це емоційна риса, яка може виражатися в негативному ставленні будь-якої спрямованості - до себе, людей і навіть до роботи. Якщо це не періодична, а постійна реакція, швидше за все її коріння знаходяться в глибокій дитячій образі.

Гордіня. У релігії така риса навіть вважається одним з найтяжчих гріхів. Тому що людина, в якій ця якість виражена дуже сильно, втрачає здатність до адекватної оцінки і правильних рішень. Така людина в підсумку приносить шкоду і оточуючим, і собі.

Егоїзм. Це негативна риса, яка концентрує і породжує ціле безліч інших. По суті, вона може стати квінтесенцією всіх непорядних рис характеру, і, як правило, робить негативний вплив в напрямку ставлення до інших людей, тоді як по відношенню до себе суб'єктивно вважається позитивною.

Ревнощі. Ця риса характеру пов'язана з егоїзмом і гординою, оскільки передбачає наявність почуття власництва і чинить руйнівну дію не тільки на інших, а й на себе, оскільки ревнощі - "сліпа" якість і тому здатна штовхати на дуже погані вчинки.

Жадібність. Може мати різні форми: жадібність до слави, грошей, речей, їжі, задоволень і т.п. Штовхає людину на непорядні вчинки і викликає відторгнення оточуючих.

Заздрість. Людина, одержима заздрістю заподіює шкоду, насамперед собі. Адже, як кажуть, заздрість - з'їдає зсередини, точить як хробак. Може принести також великий шкоду об'єкту заздрості, якщо власник такої риси намірється якимсь способом відновити нерівновагу на свою користь.

Жорстокість. Ця риса в будь-якій формі приносить тільки руйнування і страждання тим, на кого буде спрямована. Психологи вважають, що вона є проявом безвілля. Можна додати, що часто жорстока людина керується страхом і невпевненістю в собі.

Позитивні риси характеру:

Вважається, що всі риси характеру мають свій антипод. Тому давайте подивимося, які бувають риси характеру, що є протилежними тим, які перераховані вище.

Доброта. На відміну від злої людини, з доброю хочеться спілкуватися. Доброта має на увазі також такі риси як безкорисливість і участь. Чи не тому добрих людей так часто намагаються використати для своїх цілей ті, у кого переважають негативні риси характеру? Подумайте про це.

Смирення. Деяким не подобається ця якість, оскільки чомусь вважається рабською. Насправді це дуже хороша риса, яка може творити дива - наприклад, зупиняти руйнівні конфлікти, зводити нанівець чвари і марне з'ясування відносин.

Альтруїзм. Це повний антипод егоїзму. Егоїсту ніколи не зрозуміти альтруїста, а ось альтруїст зрозуміє, вислухає, простить і навіть допоможе. Дивовижна риса, яка є зникаючим видом, а даремно.

Довіра. Мабуть, вона є найточнішим антиподом ревнощів, хоча деякі стверджують, що її антипод - любов. Але саме довіра, а не довірливість - той рятівний міст між люблячими людьми, який здатний з'єднати їх і дати істинне щастя спілкування один з одним.

Щедрість. Якщо вона поширюється в усіх напрямках, це буде унікальна особистість. Ця риса характеру - благословення для оточуючих, і якщо вона від усього серця, то і для свого володаря.

Доброзичливість. Незважаючи на те, що ця риса пов'язана з добротою, вона відноситься скоріше до зовнішніх проявів на відміну від заздрості, яка завжди таємна. Доброзичливість благословляє і притягує, якщо вона щира і є рисою характеру, а не показухою.

Милосердя. Одна з найкращих рис характеру людини. Можна сміливо стверджувати, що на милосерді, як однієї з форм вселенської любові, ґрунтується цей світ. Розвиваючи цю рису, людина збагачується духовно.

Порядність. Тут все зрозуміло. Таку якість характеру не отримаєш у спадок. Її в людині батькам треба виховувати власним прикладом.

Оптимізм. Люди, які ніколи не сумують і радуються кожному дню. На них хочеться рівнятися і бути такими, як вони.

Отже, є така стародавня приказка: «Посієш вчинок - пожнеш звичку, посієш звичку - пожнеш характер, посієш характер - пожнеш долю».

- ❖ Чи хотіли б ви мати такого друга, як Грицько? Чому?
- ❖ Чи маєте ви тепер такого друга?
- ❖ Бажаю, щоб на вашому життєвому шляху траплялися лише такі друзі, як дракон, і ви ніколи не зустрічали князів...

Підсумок уроку.

Вікторина «Хто сказав?» (В зошиті посередині рядка пишете назву завдання (Вікторина «Хто сказав?»), спочатку наступного рядка ставите номер питання і одразу даєте відповідь. Питання переписувати НЕ ТРЕБА!)

1. «Яке щастя мати друзів і могти для них пожертвувати життям! Воістину це дозволено тільки людям!»

2. «Ви піддаєтеся лицарю Любомиру, а я за це обіцяю, що ваші рукописи будуть збережені належним чином».

3. Яка сила не дає мені заколоти його?»

4. «Що на душі в цього лицаря? Невже милосердя? Тоді це такий самий виродок, як і я».

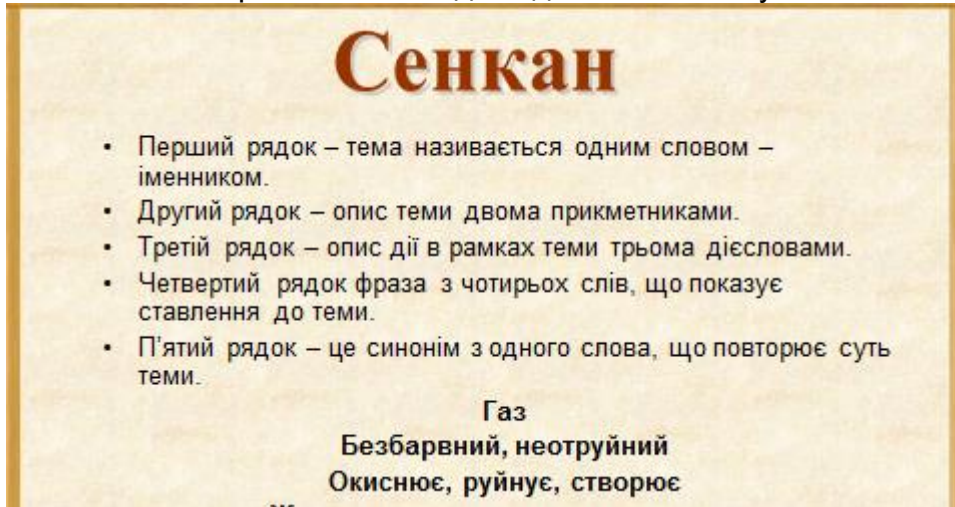
5. «Ви мені ненависні! Ви і весь наш задрипаний Люботин! Я проклинаю вас»

6. «Де взяти ще стільки драконів, аби кожен з нас мав кого розіп'ясти?»

7. «Поки був дракон, я мав сенс жити»

7. Д/з.

Скласти сенкан (письмово) «Грицько», «Пустельник», «Князь» (на вибір). (Пригадати що таке сенкан і як його правильно складати допоможе наступний малюнок:

Скласти цитатну характеристику головних образів твору (усно).

Завдання виконати до 06 травня 2020 року.